

Připravte se na sdílení elektřiny

14.8.2024 - | HAVEL & PARTNERS

V Česku zavádí komunitní energetiku od tohoto července Novela energetického zákona, tzv. Lex OZE II. To přináší možnost sdílet elektřinu v rámci bytového domu, mezi sousedy či rodinou nebo i v rámci obce. Jak to prakticky funguje, popisují partner Jan Koval a counsel Robert Porubský z advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS.

Pokud vyrábíte elektřinu, máte možnost volby, komu a za jakých podmínek budete svoji vyrobenou elektřinu sdílet, zda ji budete sdílet zdarma, nebo ji sdílet úplatně. „Princip sdílení elektřiny je jednoduchý. Každý subjekt, který ve své výrobně elektřiny (např. střešní FVE) vyprodukuje elektřinu, má možnost ji sdílet do jiných odběrných míst, a to ať už jste fyzická osoba, podnikatel nebo právnická osoba. Můžete tak sdílet vyrobenou elektřinu sami se sebou, v rámci společenství nebo třetím osobám. Např. si můžete poslat elektřinu na jinou svou nemovitost, sdílet ji se širší rodinou, se sousedy, v rámci firmy s více pobočkami atd.,“ potvrzuje partner HAVEL & PARTNERS Jan Koval.

Sdílet elektřinu lze z malých výroben na střeše rodinného domu, ale i velkých výroben na střeše průmyslových hal anebo pozemních instalací. „Menší výrobní elektřiny s instalovaným výkonem do 50 kW, které nebudou elektřinu vyrábět k podnikatelským účelům, jsou nicméně osvobozeny od nutnosti získat k výrobě elektřiny licenci,“ doplňuje Koval.

Jako výrobci i jako příjemci máte také při sdílení právo využívat distribuční a přenosovou soustavu. To umožní sdílení elektřiny i na dálku – například z vašeho domu na chatu v jiném kraji. Za zajištění přenosu této elektřiny ale budete nadále povinni platit regulovanou cenu za distribuci elektřiny.

Jak to funguje?

Prozatím není možné vyrobit si elektřinu do zásoby (bez využití vlastní baterie). Nemůžete tedy například dodat elektřinu do sítě ráno a čerpat „svou“ elektřinu ze sítě večer či si v létě „odkládat“ vyrobenou elektřinu na zimu. Sdílení elektřiny by totiž mělo probíhat v reálném čase, resp. v 15minutových intervalech, a to pouze z předávacích do odběratelských míst s instalovaným průběhovým měřením, které je schopné získávat údaje o vyrobené nebo spotřebované elektřině právě v uvedených 15minutových intervalech. V tomto intervalu je zároveň nutné také vyrobenou elektřinu v odběrném místě spotřebovat.

Každý, kdo hodlá využít právo na sdílení elektřiny, může požádat svého provozovatele distribuční soustavy o instalaci průběhového měření. Pro zpracování velkého množství dat, které s sebou sdílení elektřiny přináší, bylo založeno Elektroenergetické datové centrum. Právě na schválení Řádu datového centra Energetickým regulačním úřadem je nyní ale nehlédě na platnost novely energetického zákona navázána její účinnost, a tedy i faktické umožnění sdílení elektřiny. To by mělo být prakticky možné ale již toto léto.

Pokud chcete sdílet elektřinu, je třeba u Elektroenergetického datového centra zaregistrovat přiřazení vašich předávacích míst do skupiny sdílení, a to včetně registrace přiřazení způsobu alokace sdílené elektřiny, tedy způsobu rozdělení vyrobené elektřiny mezi odběratele v rámci dané skupiny. „Registrace bude provádět datové centrum bez poplatku. Každé předávací či odběrné místo bude ovšem možné přiřadit pouze do jedné skupiny sdílení bez ohledu na to, zda se jedná o sdílení mimo společenství nebo ve společenství,“ upozorňuje Robert Porubský.

Sdílení sám se sebou

Jako výrobce můžete elektřinu vyrobenou na střeše své chaty v jižních Čechách spotřebovávat během týdne v pražském bytě, je totiž možné sdílet elektřinu do různých svých předávacích míst bez ohledu na lokalitu v rámci České republiky, a to až na dalších 10 předávacích míst. Pokud všechnu elektřinu nespotřebujete, můžete nadbytky současně sdílet i s třetími osobami.

Sdílení s třetími osobami

Bez ohledu na lokalitu v rámci České republiky můžete také vyrobenou elektřinu sdílet s rodinou, přáteli či kýmkoliv jiným, tedy s třetími osobami. Obecně jsou podmínky obdobné jako při sdílení elektřiny mezi vašimi předávacími / odběrnými místy, pouze s rozdílem, že za dodanou elektřinu můžete požadovat úhradu, kterou bude platit odběratel. Je na vás, na jaké ceně se společně domluvíte, nebo jestli budete chtít třeba v rámci rodiny sdílet elektřinu zadarmo.

Sdílení v rámci společenství

Elektřinu je rovněž možné sdílet v rámci společenství na to určených – jsou to takzvaná energetická společenství nebo společenství pro obnovitelné zdroje. Elektřinu lze sdílet v rámci společenství opět zdarma, nebo za poplatek. Typicky může sdílení v rámci společenství například vypadat tak, že obec vyrábí elektřinu ve fotovoltaické elektrárně umístěné na dosud nevyužitých pozemcích a tu pak zdarma sdílí mezi svá další odběrná místa (školy, úřady apod.), případně obec může elektřinu za určitou částku posílat i mezi obyvatele obce.

Robert Porubský z HAVEL & PARTNERS popisuje: „Taková společenství formálně fungují jako právnické osoby s formou spolku, družstva nebo společnosti s ručením omezeným. Předmětem činnosti má být zejména výroba elektřiny, sdílení elektřiny a zajišťování energetických potřeb členů společenství. Primárním účelem společenství nemá být tvorba zisku, ale zajišťování energetických potřeb členů. Zákon proto v tomto případě omezuje rozdělení zisku a jiných vlastních zdrojů mezi členy na 33 %; u spolků je pak rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů zakázáno úplně.“

Sdílení v rámci bytových domů

Poslední možností sdílení elektřiny je v rámci jedné společné hlavní domovní pojistkové (kabelové) skříně. Jedná se zejména o situace, kdy se vyrobená elektřina z FVE na střeše bytového domu dodává obyvatelům bytového domu, tedy bez použití distribuční soustavy. Elektřinu lze takto sdílet úplatně i bezúplatně.

<https://www.havelpartners.cz/pripravte-se-na-sdileni-elektřiny>